

11. Matsola V.I. (1997) Recreational and tourist complex of Ukraine: Monograph. - Lviv: Institute of Regional Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine, 259 p.
12. Neposhivailenko N.O., Hubariiev I. V., Yaremchenko A. A., Gorai I.V. (2018) Preservation of natural and anthropogenic features of the Samishin ravine by a path for the regulation of recreational and sports activity. Collection of scientific works of the Dnipro State Technical University (technical sciences). Kamianske: DDTU.2018. Issue 2(33). 97-105.
13. National natural parks: problems of formation and development: materials of the International science and practice conf., dedicate. On the 20th anniversary of the Carpathian National of the natural park, September 14-17, 2000 / Carpathian National Natural Park; resp.ed. V. M. Klapchuk. - Yaremche: 406 p.
14. Project for the organization of the territory, protection, reproduction and recreational use of natural complexes and objects of Shatsky NPP (2005) K.: Center for Conservation Affairs, 226 p.
15. Public Cadastral Map of Ukraine. <http://map.land.gov.ua/kadastrova-karta>(in Ukrainian).
16. Velichko V.V. (2013) Organization of recreational services: education. manual / Hark. national city university farm named after O. M. Beketova. H.: XNUMG named after O. M. Beketova, 202 p.
17. Pomaza-Ponomarenko A.L.(2020) Recreational complexes of the world: summary of lectures. For students of higher education who study in the specialty 242 "Tourism" in all forms of education. Kharkiv: NUZZU, 154 p.
18. Mamutov V.K., Amosha A.I., Dementyeva T.N. etc. (1992) Recreation: socio-economic and legal aspects . K.: Naukova dumka, 143 p.
19. Taxation description of land plots of the forest fund m. Dniprodzerzhynsk (Kam'yansk) behind the camp on 01.01.2014. DP "Dniprodzerzhinsk Forest State", 2014. 205.
20. Fomenko N.V. (2007). Recreational resources and balneology. K.: Center for Primary Literature, 312. https://tourlib.net/books_ukr/fomenko.htm
21. Shumsky V. M., Topalova O. I. (2010) Ethnolandscape adaptation – the path to rational nature use . Culture of the peoples of the Black Sea region. No. 177. 160-165 p.
22. I. M. Yakovenko (2003) Recreational nature use: methodology and research methods: monograph. Simferopol: Tavria, 331 p.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.7(167).11
УДК 504.062.2

*Губарєв І.В., к.т.н., заслужений тренер України,
професор кафедри фізичного виховання,
Дніпровський державний технічний університет
Губарєва А.І., член національної збірної команди
України з шашок, студентка,
Дніпровський державний технічний університет*

ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ МІЖМОВНИХ КОНТАКТІВ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ЗМАГАНЬ З ШАШКОВОГО СПОРТУ

Досліджена проблема міжмовних контактів під час міжнародних змагань з шашок, яка завжди відіграла вирішальну роль при визначенні країни і міста проведення різних світових та європейських молодіжних чемпіонатів, і була однією з причин їх малої кількості на територіях країн колишнього СНД.

Доведені неспростовні історичні факти неодноразового проведення Всесвітньою міжнародною федерацією шашок та Європейською конфедерацією шашок на території тільки одного і того ж українського міста у період з 2005 по 2012 роки, змагань світового та європейського рівня за рахунок вирішення організаторами змагань проблеми міжмовної адаптації спортсменів.

Наведено фактори, що вплинули на процес прискореної адаптації іноземних спортсменів на світових змаганнях та стали важливим етапом та запорукою проведення наступних міжнародних змагань на території м. Кам'янське.

Доведено, що без досконалого знання та володіння фаховою англomовною термінологією неможлива повноцінна спортивна діяльність у будь-якому виді спорту.

Ключові слова: *шашковий спорт, перекладацька практика, чемпіонати світу та Європи, іншомовне спілкування, спортивна лексика, іноземні спортсмени*

Igor Hubariiev, Anastasiia Hubariieva, Ways to solve the problem of cross-language contacts during the organization of international checkers. *The problem of cross-language contacts during international checkers competitions, which always played a decisive role in determining the country and city of various world and European youth championships, and was one of the reasons for their small number in the territories of the former CIS countries, was investigated.*

It is shown the possibility of its solution, by involving during production translation practice, with the aim of breaking down the language barrier, specialists who speak several languages, are able to play the role of a mediator in the communication of representatives of different language groups and ensure their mutual understanding.

The irrefutable historical facts of the repeated holding by the World International Checkers Federation and the European Checkers Confederation on the territory of only one Ukrainian city in the period from 2005 to 2012 of world and European level competitions due to the solution of the competition organizers to the problem of cross-language adaptation of athletes have been

proven.

The factors that influenced the process of accelerated adaptation of foreign athletes at world competitions and became an important stage and guarantee of holding the next international competitions on the territory of the city of Kamianske are given.

Consolidation of students in the existing sections of the bases of practice of international competitions took place taking into account the manifestation in them during their studies at the university of the necessary psychological qualities that could be most needed in one or another environment and ensure free mastery of all types of speech activity in a foreign language.

It has been proven that without perfect knowledge and mastery of professional English terminology, a full-fledged sports activity in any kind of sport is impossible.

Key words: checkers, translation practice, world and European championships, foreign language communication, sports vocabulary, foreign athletes.

Вступ. Центральним елементом розвитку спортивного туризму та регіонального спорту на території України є організація, підготовка та проведення в українських обласних центрах та містах видовищних спортивних змагань світового та Європейського масштабу, що об'єднують кращих спортсменів, тренерів, суддів, спортивних лікарів, менеджерів, керівників, журналістів, а також спортивних вболівальників, глядачів з всього світу та Європи. Ці змагання завжди мають велику глобальну аудиторію – велику кількість безпосередніх та телевізійних, Інтернет глядачів планети [10].

Саме такі міжнародні змагання маючи візуальний зміст, роблять спорт доступним для людей різних культурних та мовних груп, стають важливим чинником у спортивній підготовці молоді, сприяють популяризації спорту у місті та позитивно впливають на систему фізичного виховання у регіоні.

На прикладі шашкового спорту кількість змагань світового та європейського рівня з міжнародних шашок (шашки-100 (гра на стокліткової дошці), що проведені Всесвітньою міжнародною федерацією шашок (ФМЖД (FMJD, фр. Federation Mondiale du Jeu de Dames) та Європейською конфедерацією шашок (анг. European Draughts Confederation, EDC) на території нашої країни, то з 1956 року, з моменту першого виступу на них українських спортсменів, таких змагань можна нарахувати тільки сім. Цікаво, що п'ять з них були проведені у промисловому містечку на Дніпропетровщині у м. Кам'янське на початку ХХІ століття (рис. 1) та надовго залишилися у пам'яті учасників і глядачів [6].

Скоріше за все, одним із факторів надання м. Кам'янське неодноразового права на проведення таких престижних змагань, була вдала спроба місцевою федерацією шашок вирішити проблему міжмовних контактів під час міжнародних зустрічей, де вони виникають найінтенсивніше.

Саме вирішення цієї проблеми при організації міжнародних юнацьких шашкових змагань стало «обличчям», своєрідною візитною картою м. Кам'янське, яке гідно представляло світовій спільноті протягом десятиліття нашу рідну країну, її науковий і технічний потенціал, національний колорит, багату історію та культуру.

Аналіз наукової літератури засвідчив, що на сьогодні є низка наукових досліджень присвячених розвитку української спортивної термінології [15], етиці ділового спілкування [8,13,16], формуванню комунікативної компетенції [1,4,14] та спортивному дискурсу, зокрема, праці Г.В. Балахнічової, О.А. Босої, Т.Б. Гриценка, С.П. Гриценка, В. Г. Костомарова, Н.А. Ясинецької, О.А. Стишова, О.В. Гладкої, І.М. Хоменко та ін. [19,21,24,26-28], пошук та використання засобів практичного вирішення прояву цілого ряду проблем та протиріч у сучасному шашковому спорті на міжнародному і глобальному рівнях потребує всебічних досліджень та критичного аналізу.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку українського суспільства в умовах розширення міжнародних зв'язків та обміну інформацією дослідити проблему міжмовних контактів під час організації міжнародних змагань з шашкового спорту та показати можливість її вирішення, шляхом залучення під час проведення виробничої перекладацької практики спеціалістів, які володіють декількома мовами, здатні виконувати роль посередника у спілкуванні представників різних мовних колективів та забезпечувати взаєморозуміння між людьми, що розмовляють різними мовами, з метою зруйнування мовного бар'єру та встановлення міжкультурних зв'язків на міжнаціональному рівні.

Разом з тим, ефективність шляхів застосування виробничої перекладацької практики з метою вирішення проблеми міжмовних контактів під час міжнародних змагань недостатньо висока, що й зумовило вибір теми статті.

Об'єкт дослідження: виробничі перекладацька практики та міжнародні спортивні змагання з шашок.

Предмет дослідження: міжмовні контакти, які забезпечують взаєморозуміння між людьми, що розмовляють різними мовами під час організації і проведення змагань світового та європейського рівнів з використанням різних видів мовленнєвої діяльності: читання, переклад, письмо, аудіювання, анотування, реферування.

Методи досліджень: аналіз спеціальної літератури та наукових матеріалів, методи стимулювання і мотивації, методи опитування, педагогічного контролю, самоконтролю,

Результати дослідження:

Знання іноземних мов — «ахіллесова п'ята» не тільки українців. Низький загальний рівень знань населення з іноземних мов можна спостерігати й в інших країнах світу. У Німеччині, наприклад, немає можливості практикувати навички спілкування, через віддаленість від англомовних країн (хоча німці приділяють велику увагу вивченню цієї мови й 62,3% населення з нею знайомі). Бельгійці (61,5%) вважають, що роль англійської мови в їх суспільстві не така важлива, як знання німецької або французької.

Але головною перешкодою на шляху до вивчення іноземної мови у населення цих країн (особливо у старшого покоління) є відсутність постійного мовного контакту. Тому люди, для яких будинок, робота, відпочинок не пов'язані з іншими країнами та іншомовною культурою, проживають своє життя, не відчуваючи потреби в іноземній мові (французький фермер, уельський шахтар, іспанський винороб, український селянин та ін.).

Адже головна функція будь-якої мови - спілкування, комунікація, а її-то в нашій країні, навіть у найбільших її містах, протягом багатьох років катастрофічно не вистачає. Показники не найкращі, і однією з причин, що впливають на їх низький рівень, є віддаленість країни від Євросоюзу.

Статистика 2017 року показала, що тільки 40% українців знають англійську. Відносно більше поширення володіння іноземними мовами спостерігається у містах з населенням 500 тис. і більше -77%, наприклад у Києві – 84%.

За результатами дослідження, яке проводило British Council, лише 7% українців добре знають англійську мову (володіють нею вільно). З іншими мовами ситуація ще гірша [9].

Декілька різних міжнародних досліджень та дані опитування, що проведено Київським міжнародним інститутом соціології підтверджують той факт, що Україна входить до топ 10 країн світу з найнижчим володінням англійської мови (знання англійської мови на рівні нижче середнього 56%, на рівні вище середнього -18 %, комунікативний рівень -24%) [12].

На сучасному етапі основними мовами-продуцентами спортивних термінів, у тому числі і у шашковому спорті, є англійська та французька (55%). Найчастіше це мови, де започатковано той або інший вид спорту [20]. Власне термін «спорт» походить із англійської мови. В зв'язку з цим на час змагань з шашок прийнято за міжнародний еквівалент спілкування англійську мову. Але це не зменшує ступінь значущості вивчення інших іноземних мов.

Тому без досконалого знання та володіння фаховою англомовною термінологією неможлива повноцінна спортивна діяльність у даному виді спорту [11,14,18].

Таким чином вирішення ситуації професійного спілкування у шашковому спорті завжди відігравали вирішальну роль при визначенні країни і міста проведення різних світових та європейських молодіжних чемпіонатів, і були однією з причин їх малої кількості на територіях країн колишнього СНД. Саме ці висновки підтверджують неспростовні виключні історичні факти неодноразового проведення Всесвітнього міжнародною федерацією шашок та Європейською конфедерацією шашок на території тільки одного і того ж українського міста на Дніпропетровщині, а саме у м.Кам'янське, у період з 2005 по 2012 роки, змагань світового та європейського рівня з міжнародних шашок (шашки-100) (рис.1) [29]. Цікаво, що жодне місто на усьому пострадянському просторі не може похвалитися такою увагою з боку керівників ФМЖД, однієї з найвпливовіших федерацій в інтелектуальних видах спорту.

Крім створення можливо найкращих умов для успішного виступу спортсменів, організатори змагань, не менш важливим вважали забезпечення процесу адаптації іноземних спортсменів, створення обстановки святкового настрою в учасників заходу і глядачів, та оптимальних умов для сприйняття того, що відбувається на спортивній арені. Завдяки цьому поєднанню ними завжди вирішувалися складні професійні завдання: швидке адаптування спортсменів у короткі терміни та готовність їх до психофізіологічних навантажень.

Серед факторів, що можливо впливали на процес прискореної адаптації іноземних спортсменів на світових змаганнях, наведемо наступні:

- особливості країни перебування (наскільки мешканці міста толерантні до представників інших країн);
- тривалість контакту учасників міжнародних змагань (терміни чемпіонатів);
- ступінь схожості або відмінності між культурами;
- демографічні та індивідуально-психологічні особливості спортсмена, що адаптується (стать, вік, соціальний стан, соціальне походження, тенденції прояву національно-психологічних особливостей у процесі адаптації);
- життєвий досвід індивідуумів;
- установлення дружніх стосунків з місцевими жителями;
- мовний бар'єр, індивідуальні здібності до оволодіння фаховою іноземною мовою;
- мотиваційно-фонові характеристики (готовність до життєвих змін на період змагань, знайомство з умовами життя в Україні, її історією, культурою, системою підготовки спортсменів, особистий досвід спілкування з представниками іншої культури).

Для вирішення комплексу різних питань, що виникали при підготовці та проведенні змагань, та які були пов'язані з адаптацією іноземних спортсменів, роботою головного судді, створювався організаційний комітет, склад якого залежав від масштабу змагань.

Так, головному англомовному судді міжнародних змагань для досягнення розуміння між фахівцями шашкового спорту доводилося під час проведення чемпіонату спілкуватися з організаторами змагань, зі спортсменами, з тренерами, представниками команд, суддями, лікарями, з власниками та обслуговуючим персоналом об'єктів спортивної інфраструктури, використовуючи сукупність всіх мовних засобів. У зв'язку з чим ми можемо констатувати, що оволодіння вміннями професійного спілкування необхідно для адекватного сприйняття усної монологічної мови за видом спорту.

Реалізація даної умови вирішувалася у ході перекладу в реальному режимі часу через використання супутникових систем, мережі Інтернет, самостійного аудіювання іншомовних текстів, редагування машинного перекладу, за рахунок гнучкості мислення, контекстуальної здогадки, образної пам'яті, швидкості реакції.

Допомогу у встановленні взаєморозуміння між людьми, що володіли різними мовами, у підмові учасників спортивного дискуту: спортсмен, тренер, суддя, вболівальники, спортивний журналіст у налагодженні міжкультурних зв'язків на міжнаціональному рівні, з перших днів шашкових змагань, забезпечували студенти-перекладачі місцевого університету, яким якісно і компетентно вдавалося створювати творчий продукт, переклад мови оригіналу, на основі сформованої мотивації, професійних знань, умінь і навичок, розвинених творчих здібностей [12].

Спортивний дискурс на змаганнях реалізовувався в мовних жанрах, які виникали в місцях зіткнення спортивного та інших дискурсів: спортивний та педагогічний – старту та тренування; спортивний та медичний – надання медичної допомоги спортсменам; спортивний та діловий – положення, регламенти, таблиці (документація, яка підтверджує проведення змагань); спортивний та рекламний – контракт організаторів змагань з будь-якою фірмою на час змагань; спортивний і юридичний – договори, угоди та контракти.

Студентам-перекладачам, які були залучені до роботи з іноземними делегаціями, збірними провідних країн з шашкового спорту, що прибули на міжнародні змагання, протягом дня необхідно було працювати з молоддю, яка перебувала далеко від батьків, тому серед якостей, які були необхідні на цій ділянці - вміння створити позитивний емоційний настрій серед членів іноземної делегації та атмосферу романтики в їхньому повсякденному спортивному житті, забезпечити повноцінний відпочинок спортсменів після напружених та виснажливих змагань, виявити їх інтереси та захоплення, розвинути бажання отримати нові знання.

Для успішної роботи перекладачеві потрібні були, крім суто лінгвістичних, чималі фонові знання – з історії і літератури, загальнокультурні, країнознавчі та знання специфічних спортивних шашкових термінів: правил змагань, покарань спортсменів, спортивного інвентарю, етапів змагань, кваліфікації спортсменів, підсумків змагань, спортивних стилів, прийомів тощо. Але однією з головних умов для позитивного мотивованого налаштування студентів-перекладачів на переклад, як на особистісно-професійну діяльність і творчий процес, стала організація на час міжнародних змагань перекладацької практики.

Саме вдалий досвід застосування перекладацької практики на терміни проведення змагань викликав у багатьох студентів, для подальшої успішної і плідної професійної діяльності, бажання підвищити свій рівень знань і умінь.

Виробнича перекладацька практика студентів III курсу ДДТУ з напрямку «Філологія» (кількість залучених: 24 особи) проводилася в умовах, які максимально були наближені до умов їх майбутньої професійної діяльності. Молодіжні чемпіонати світу – 2005, 2010 та чемпіонат Європи -2012 з шашок-100 у м. Кам'янському стали для майбутніх спеціалістів з перекладу своєрідними базами практики на території України [5].

Спілкування перекладачів з носіями іноземної мови відбувалося, як під час змагань, так і у вільний час протягом дня, що надавало їм отримувати не тільки знання, але й набувати неоціненного практичного досвіду роботи.

Перекладацька діяльність студентів під час практики складалася з декількох етапів.

На початковому етапі (1-2 дні) студенти отримували повну інформацію про зміст і тривалість практики, а також форму її звітності (особливості оформлення щоденника практики, звіту і словника). Проводилися зустрічі з керівниками практики від підприємства: управління молоді та спорту Кам'янської міської ради та міською федерацією шашок. Під час зустрічей студентів-перекладачів знайомили зі специфікою міжнародних змагань з шашок, що наближалися, та кожному надавали завдання на період практики. Для складання приблизного словника спеціальних термінів з шашкового спорту студентів було забезпечено аналогічними за тематикою матеріалами державною мовою, з метою точніше передати лексичне значення певних термінів; замінити міжмовні лексичні поняття універсальним еквівалентом, що у своєю чергою сприяло спрощенню у процесі комунікації.

На основному етапі перекладачів було розподілено на певні ділянки баз практики, на яких не могли обійтися без їх допомоги: театр (церемонія відкриття та закриття змагань), готелі, де розміщувалися учасники змагань, ресторан, де відбувалося їх харчування, головна суддівська колегія (головний суддя, секретар та лікар турніру), лінійні судді, які забезпечували змагання чотирьох вікових груп (до 10, 13, 16 та до 19 років) з загальною кількістю спортсменів до 250 осіб (2005 рік – 120 учасників, 2010 рік – 80, 2012 рік – 250) серед яких були представники Азербайджану, Бельгії, Білорусі, Голландії, Італії, Китаю, Латвії, Литви, Молдови, Монголії, Польщі, Росії, Сенегалу, України, Франції, Естонії.

Протягом восьми днів змагань студенти щодня зранку відвідували консультації, які проводив керівник практики від університету, отримуючи рекомендації та зауваження за попередній день роботи, та доповнюючи словник спеціальних термінів з фахової мови коментарями, відповідно до сфери набутих знань з шашкового спорту, з метою реалізації їх у виробничо-технічному, офіційно-діловому, науковому та публіцистичному напрямках.

На заключному етапі під час підготовки і здачі звітної документації студенти обмінювались з керівником враженнями про організацію та проведення практики; озвучували основні труднощі і проблеми, з якими стикалися протягом практики, здійснюючи переклад спеціалізованих виразів з іноземної мови (англійська та французька мови) державною, з державної мови - іноземною. Здійснювали аналіз нестандартних перекладацьких ситуацій і причин здійснення непрофесійного перекладу під час практики [3;7].

Безперечно, тільки поєднання теоретичної і практичної підготовки, з правильно складеним чітким планом, з добре продуманими метою та завданнями, вдало підібране місце проходження практики, тісна співпраця ВНЗ з місцевою федерацією шашок у напрямку організації та проведення практик майбутніх перекладачів на час проведення міжнародних змагань; присутність позитивної мотивації студентів до спортивно-практичної діяльності; контроль та диференційний підхід до практикантів з боку керівників надавало можливість студентам-перекладачам під час ділових зустрічей, переговорів, екскурсій, тощо долати труднощі усного перекладу будь-якого рівня, сприяти виявленню "слабких місць" у своїй підготовці.

Закріплення студентів за існуючими ділянками баз практики відбувалося з урахуванням прояву у них під час навчання в університеті необхідних психологічних якостей, які могли б найбільш знадобитися в тому чи іншому середовищі, необхідність чого зазначається багатьма фахівцями [22,23].

Так, на забезпечення перекладу привітань на урочистому відкритті та закритті змагань, на сцені театру, були залучені студенти, які виділялися серед усіх мовленнєвою реактивністю (здатністю швидко сприймати чужу мову і швидко відтворювати її рідною) та перекладацькою пам'яттю (здатністю абсорбувати великий об'єм інформації і забувати непотрібне), здатністю переключатися з однієї мови на іншу, психологічно сталістю (витриманість, вміння знаходити вихід із складних ситуацій), контактністю (прагнення спілкуватися з іншими людьми) та інтелігентністю. Відрізнялися можливістю створювати в процесі самої розмови влучні, емоційно насичені лексичні одиниці, які в англійській мові дуже точно передавали саму суть поняття, ігрового моменту чи ситуації.

До головної суддівської колегії (головний суддя (міжнародний арбітр з Франції), секретар (міжнародний арбітр з Бельгії), та лікар турніру (Україна)), були направлені для здійснення комунікації з носіями мови студенти-перекладачі, які, добре сприймаючи на слух іноземну мову, могли забезпечити за обмежений час послідовний усний і письмовий переклад, одночасно передбачаючи реакцію і сприйняття, розуміння й оцінку оточуючих (уміння поєднувати перекладацькі якості та якості психолога).

У допомогу лінійним суддям (україномовні арбітри), які безпосередньо під час змагань мали контакт з загальною кількістю спортсменів до 250 осіб, були направлені студенти-перекладачі у кількості 8 осіб (по 2 студенти на кожну вікову групу спортсменів) з певним рівнем володіння фаховою мовою (спортивними термінами), з вмінням точного й економного передавання думки, інформації, команди, з можливістю знаходити необхідну інформацію відповідно до тематики перекладу, здатністю розбиратися у технологічних процесах та устаткуванні (електронні годинники), грамотно діяти в різних ситуаціях, у яких здійснюється переклад.

Для забезпечення перекладу у готелях, де розміщувалися учасники змагань, були залучені перекладачі з володінням знань щодо об'єкту, де відбувався відпочинок спортсменів, та здатністю швидко і цілеспрямовано створити і в процесі усної комунікації швидко активувати і актуалізувати необхідну інформацію.

До роботи у ресторані, де відбувалося харчування учасників змагань, були направлені перекладачі зі знаннями у різноманітних сферах, адже на цій ділянці чемпіонату були потрібні якості не стільки спеціаліста з іноземної філології, тобто того, хто володіє фонетичною, граматичною системою мови та достатнім для спілкування словниковим запасом, а ті, хто добре розуміли на соціолінгвістичних міжнаціональних відмінностях народів, та вміли швидко опанувати основні знання з різних галузей, у яких здійснювали переклад.

Саме під час залучення майбутніх спеціалістів з перекладу на бази практики (міжнародні змагання світового та Європейського рівня) відбулося формування їх психолого-педагогічних знань роботи з молоддю, придбання теоретичних та практичних знань з усіх аспектів культури мови, збагачення словникового запасу, за рахунок освоєння загальнонаукової, вузькоспеціальної лексики та термінології (психолого-педагогічної, лінгвістичної та спортивної). [2,17,25].

Висновки. Вступ нашої країни до міжнародної спортивної спільноти, ще на початку 90-х років минулого століття, і на сьогодні продовжує потребувати якісних змін у рівні мовної підготовки молоді, що займається спортом.

Багаторазове проведення у м.Кам'янське крупних молодіжних змагань міжнародного рівня переконливо показало багатьом країнам світу, що залучені перекладачі для проведення змагань не повинні бути лише експертами у сфері іноземних мов, а сприяти також сфері міжкультурної комунікації, встановленню контакту між сторонами.

Участь студентів-перекладачів у реальних умовах міжнародних змагань під час виробничої перекладацької практики допомогла їм систематизувати й розвинути мовленнєву реактивність і перекладацьку пам'ять, та здатність накопичувати, транскрибувати і транслювати отриману інформацію.

За час практики, використовуючи різноманітні інформаційні джерела (друковані та електронні словники, енциклопедії, ресурси мережі Інтернет) та комп'ютерні програми перекладацької пам'яті, студенти-перекладачі сформували та розвинули навички спілкування з дітьми та молоддю (спортсмени-шашкисти різних вікових груп) з шашкового середовища; навчилися планувати та організовувати змістовне дозвілля дітей з інших держав (іноземних делегацій). Це, безумовно, стало важливим етапом для підготовки до подальшої їх успішної професійної діяльності та запорукою проведення наступних міжнародних змагань на території м.Кам'янське.

Таким чином, вирішення проблеми міжмовної адаптації спортсменів відіграє значну роль під час визначення міста та країни майбутніх міжнародних змагань і допомагає, разом з іншими чинниками, процесу формування комунікативної компетентності майбутніх перекладачів, який передбачає не тільки оволодіння мовою, як засобом спілкування, а й забезпечує вільне, нормативно-правильне й функціонально-адекватне володіння всіма видами мовленнєвої діяльності іноземною мовою.

Література

1. Боса О. А. Комунікативні завдання інформативності у тексті реклами / О. А. Боса // Українська термінологія і сучасність : зб. наук. пр. – Вип. V. – К. : КНЕУ, 2003. – С. 180–184.
2. Балахнічова Г. В. Формування професійної майстерності майбутнього фахівця фізичної культури : навч.-метод. посіб. для студ. випускних курсів ін-тів фіз. культури / Г. В. Балахнічова, Л. В. Заремба. – Луцьк : РВВ "Вежа" ВДУ ім. Лесі Українки, 2004. – 82 с.
3. Гайченко Л.К. Невирішене у перекладацькій практиці. К.: Астра. 2012. С.54-59
- 4.Гладка О.В. Формування комунікативної компетенції студентів на основі проектної методики навчання іноземної мови / О. В. Гладка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zag-pedagogika.at.ua/load/formuvannja_komunikativnoji_kompetenci
5. Губарев І.В. /Вдосконалення навичок перекладу під час проведення виробничої практики в реальних умовах міжнародних змагань з шашкового спорту// Губарев І.В., Гольтер І.М., Левченко М.М./ Збірник наукових праць Дніпровського державного технічного університету (технічні науки)/ Кам'янське: ДДТУ. -2019. Випуск 3(34). – с. 153 – 157
6. Губарев І.В. Кам'янське – шашкове місто: історичні факти та події : монографія. Кам'янське : ДДТУ, 2021. 160 с.7. Енциклопедія освіти / голов. ред. В.Г. Кремень. – Київ: Юрінком-Інтер, 2008. 1040 с.
7. Енциклопедія освіти / голов. ред. В.Г. Кремень. – Київ: Юрінком-Інтер, 2008. 1040 с.
8. Етика ділового спілкування: / за редакцією Т.Б. Гриценко, Т.Д. Іщенко, Т.Ф. Мельничук / Навч. посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2007 — 344 с.
9. Знання іноземних мов є вирішальним фактором при визначенні розміру зарплати – правда чи міф? [Електронний ресурс] /. – Режим доступу: <https://ua.euroopa.jobs/art-znannja-inozemnych-mov/>.
10. Коренюк П.І. Формування конкурентоспроможного національного туристичного спортивного продукту як чинника комплексного розвитку промислового регіону / Коренюк П.І., Губарев І.В., Губарева О.С.// Глобальні та національні проблеми економіки, 2017 – випуск 18 – с. 347 -351
11. Костомаров В. Г. Мовний смак епохи (зі спостережень за мовною практикою мас-медіа) / В. Г. Костомаров. – М. : Педагогика-Пресс, 1997. – 164 с
12. Просветова А. Чому українці погано знають іноземні мови: поширені помилки та прості поради вивчення [Електронний ресурс] / Анна Просветова. – Режим доступу: https://24tv.ua/education/chomu_ukrayintsi_pogano_znayut_inozemni_movi_poshireni_pomilki_ta_prosti_poradi_vivchennya_movi_n1245409
13. Стишов О.А. Українська лексика кінця ХХ ст. (на матеріалі мови засобів масової інформації) / О.А. Стишов. – К.:

Видавничий центр КНЛН, 2003. – 388 с.

14. Сысоева Е. Э. Формирование коммуникативной компетенции в письменной речи при обучении иностранным языкам / Е. Э. Сысоева // Иностранные языки. – 2006. – №7. С. 43–46.
15. Хоменко І.М. Спортивна термінологія – основа професійного мовлення фахівця з фізичної культури /І.М. Хоменко, І.Д. Глазирін, Педагогіка, 67 психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту, 2008. – № 7, С. 143–146.
16. Хоружа Л.Л. Етичний розвиток педагога: навчальний посібник /Л. Л. Хоружа. – К.: Академвидав, 2012. – 205 с.
17. Шупта О.В. Формування готовності до професійної творчої діяльності майбутніх перекладачів: Дис...канд..пед.наук:13.00.04. Тернопільський національний пед.ун-т ім.В.Гнатюка.Тернопіль.2005.242 с.
18. Ясинецька Н.А. Переклад як передумова запозичення нових англіцизмів до української мови // Лінгвістичні дослідження. Актуальні проблеми сучасного художнього і галузевого перекладу. Горлівка, 2013. С. 81-84.
19. Allison L. The global politics of sport: the role of global institutions in sport [Text] / L.AllisonRoutledge, 2005. – 194 p.
20. European Draughts Confederation. – EDC. - Official website. – Mode of access.
21. Giulianiotti R., Robertson R. Globalization and sport [Text] /R. Giulianiotti, R. Robertson. - Blackwell Publishing, 2007. – 144 p.
22. Halliday M.A.K. Linguistic studies of text and discourse. Continuum International Publishing, 2002. – 243 P.
23. Hoffmann L. Kommunikationsmittel Fachsprache: Eine Einführung. – Tubungen: Gunter Naer, 1985. – 307 P.
24. Horne J., Manzenreiter W. Sports mega-events: social scientific analyses of a global phenomenon [Text] / J. Horne, W. Manzenreiter. - Blackwell Pub./Sociological Review, 2006. - 199 p.
25. Kalma S. Dolmetschen und Diskursanalyse – Anforderungen an Dolmetschleistungen. *Anglistik und englischunterricht*, 1995. № 55/56. S. 233–245.
26. Katwala S. Democratising global sport [Text] / S.Katwala . -Foreign Policy Centre, 2000. – 103 p.
27. Maguire J. Global sport: identities, societies, civilizations [Text] / J.Maguire. - Wiley-Blackwell, 1999. – 239 p.
28. Miller T. Globalization and sport: playing the world [Text] / T.Miller . - SAGE, 2001. – 160 p.
29. World Draughts Federation. - FMGD. - Official website.

References

1. Bosa, O.A. (2003). Communicative tasks of informativeness in the text of advertisements. Ukrainian terminology and modernity: coll. of science pr. Vol. V. K.: KNEU, P. 180–184.
2. Balakhnicheva, H.V. Zarembo, L.V. (2004) Formation of professional skills of a future specialist in physical culture: teaching and method. manual for students graduation courses of the Institute of Phys. culture . Lutsk: "Vezh" RVV of VSU named after Lesi Ukrainka, 82 p.
3. Haychenko, L.K. (2012). Unresolved in translation practice. K.: Astra, P.54-59.
4. Hladka, O.V. Formation of communicative competence of students on the basis of the project methodology of foreign language learning. Access mode: http://zag-pedagogika.at.ua/load/formuvannja_komunikativnoji_komentetij.
5. Hubareiv, I.V. Golter, I.M. Levchenko, M.M. (2019) Improving translation skills during production practice in the real conditions of international chess competitions. Collection of scientific works of the Dnipro State Technical University (Technical Sciences). Kam Yansk: DDTU. Issue 3(34). P.153 – 157
6. Hubareiv, I.V. (2021) Kamiansk - chess city: historical facts and events: monograph. Kamianske: DDTU. 160 p.
7. Flint, V.G. (2008) Encyclopedia of education. Kyiv: Yurinkom-Inter, 1040 p.
8. Hrytsenko, T.B. Ishchenko, T.D. Melnychuk, T.F. (2007) Ethics of business communication. Education. manual. K.: Center of Educational Literature, 344 p.
9. Knowledge of foreign languages is a decisive factor in determining the amount of salary - truth or myth? Access mode: <https://ua.europa.jobs/art-znannja-inozemnych-mov/>.
10. Korenyuk, P.I, Hubareiv, I.V. Hubareiva, O.S. (2017) The formation of a competitive national tourist sports product as a factor of the complex development of the industrial region. Global and national problems of the economy, issue 18, p. 347-351.
11. Kostomarov, V. G. (1997). Linguistic taste of the era (from observations of mass media linguistic practice). M.: Pedagogika-Press. 164 p
12. Prosvetova, A. Why Ukrainians do not know foreign languages well: common mistakes and simple study tips Access mode: https://24tv.ua/education_chomu_ukrayintsi_pogano_znayut_inozemni_movi_poshireni_pomilki_ta_prosti_poradi_vivchennya_movi_n1245409.
13. Styshov, O.A. (2003) Ukrainian vocabulary of the late 20th century. (based on the language of the mass media). K.: Publishing center of KNLN, 388 p.
14. Sysoeva, E. E. (2006) Formation of communicative competence in written speech when teaching foreign languages. Foreign languages. No. 7. P. 43–46.
15. Khomenko, I.M. Glazyrin, I.D. (2008) Sports terminology - the basis of professional speech of a specialist in physical culture. Pedagogy, 67 psychology and medical and biological problems of physical education and sports, No. 7, pp. 143–146.
16. Horuzha, L.L. (2012) Ethical development of a teacher: a study guide. K.: Akademydav, 205 p.
17. Shupta O.V. (2005) Formation of readiness for professional creative activity of future translators: Diss. Ternopil National Pedagogical University named after V. Hnatyuk. Ternopil. 242 p.
18. Yasinetska N.A. (2013) Translation as a prerequisite for borrowing new anglicisms into the Ukrainian language. Linguistic studies. Actual problems of modern artistic and branch translation. Horlivka, P. 81-84.
19. Allison L. (2005) The global politics of sport: the role of global institutions in sport [Text]. L.AllisonRoutledge, 194 p.
20. European Draughts Confederation. EDC. Official website. Mode of access: <http://europedraughts.org/>
21. Giulianiotti, R., Robertson R. Globalization and sport [Text] /R. Giulianiotti, R. Robertson. - Blackwell Publishing, 2007. –

22. Halliday M.A.K. Linguistic studies of text and discourse. Continuum International Publishing, 2002. – 243 P.
23. Hoffmann L. Kommunikationsmittel Fachsprache: Eine Einfuhrung. – Tubungen: Gunter Naer, 1985. – 307 P.
24. Home J., Manzenreiter W. Sports mega-events: social scientific analyses of a global phenomenon [Text] / J. Home, W. Manzenreiter. - Blackwell Pub./Sociological Review, 2006. - 199 p.
25. Kalma S. Dolmetschen und Diskursanalyse – Anforderungen an Dolmetschleistungen. *Anglistik und englischunterricht*, 1995. № 55/56. S. 233–245.
26. Katwala S. Democratising global sport [Text] / S.Katwala . -Foreign Policy Centre, 2000. – 103 p.
27. Maguire J. Global sport: identities, societies, civilizations [Text] / J.Maguire. - Wiley-Blackwell, 1999. – 239 p.
28. Miller T. Globalization and sport: playing the world [Text] / T.Miller . - SAGE, 2001. – 160 p.
29. World Draughts Federation. - FMGD. - Official website

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.7(167).12

Давибида Н.О.
Кандидат біологічних наук, доцент
Тернопільський національний медичний університет
імені І.Я.Горбачевського МОЗ України
Безпалова Н.М.
Кандидат біологічних наук, доцент
Західноукраїнський національний університет
Маценко В. Б.
Магістр 1 курсу, спеціальності 227»Фізичний терапевт, ерготерапевт
Тернопільський національний медичний університет
імені І.Я.Горбачевського МОЗ України

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В КЛАСІ-КОМПЛЕКТІ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ШКОЛИ З ІНДИВІДУАЛЬНИМ І ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИМ ПІДХОДОМ ДО НАВЧАННЯ

Важливим завданням розвитку освіти України в XXI ст. є створення ефективної системи навчання і виховання молоді. Сьогодні перед освітою в Україні стоїть чимало проблем, однією з яких є збереження та реорганізація малокомплектних шкіл. На сьогодні поняття «малокомплектна школа» - є інтегративним, яке охоплює різноманітні загальноосвітні заклади, що відрізняються за видами діяльності, умовами функціонування, кількістю учнів, які навчаються у них, національному і соціальному складу, територіальному розміщенню. За визначенням енциклопедичних джерел малокомплектна школа це школа без паралельних класів, з малим контингентом учнів, де, як правило, учні двох, трьох або чотирьох класів об'єднуються в один клас-комплект. З класом-комплектом працює один вчитель.

Ключові слова: малокомплектна школа, фізична культура, тестові випробування, сільська школа.

Davybida N., Bezpalova N., Matsenko V. Organization and methods of conduct of physical education lessons in the complete classroom of the experimental school with an individual and differentiated approach to learning. *An important task of the development of education in Ukraine in the 21st century. is the creation of an effective system of education and upbringing of young people. Today, education in Ukraine faces many problems, one of which is the preservation and reorganization of understaffed schools. Today, the concept of "small school" is an integrative one, which covers a variety of general educational institutions that differ in the types of activities, operating conditions, number of students studying in them, national and social composition, and territorial location. According to the definition of encyclopedic sources, a small school is a school without parallel classes, with a small contingent of students, where, as a rule, students of two, three or four classes are united in one class-set. One teacher works with a complete class.*

Small-staffed schools significantly complicate the acquisition of a full-fledged education for children from the village, but the state cannot refuse their services in the coming years. Meanwhile, due to the objective processes characteristic of the village, the school in its activity goes far beyond the educational functions, playing the role of the center of the spiritual and cultural life of the village. Very often, the school in the village is the only center of communication and interaction of students, a center of qualified information support. In addition, the modern rural school with a small number of students has unique opportunities for the revival of national educational traditions, the organization of the educational process on the basis of folk pedagogy, which corresponds to one of the main conditions for the development of a national school. An important prerequisite for quality education in the countryside is the improvement of the educational process.

Key words: small school, physical culture, test trials, rural school.

Постановка проблеми та аналіз літературних джерел. Для розробки експериментальної методики проведення уроків фізичної культури в класах-комплектах, нами було проаналізовано цілий ряд наукових праць з питань організації фізичного виховання в мало чисельних сільських школах. На основі аналізу й узагальнення отриманих даних, нами були визначені особливості навчання фізичних вправ в класах-комплектах, а також фактори, що впливають на підвищення цілеспрямованої рухової активності учнів[3, 5, 8,]. Розробка методики диференційованого навчання в класах-комплектах починалась з визначення відповідної педагогічної системи факторів, кожен з яких у певній мірі впливає на успішність процесу оволодіння руховими вміннями та навичками, покращення психофізичного стану дітей різних за віком і статтю.[1, 6] Систематизація, аналіз і узагальнення наукової та навчально-методичної літератури дали можливість з'ясувати сучасний стан